

GYOMBOLAI MÁRTON

1935-2015

Id. Gyombolai Márton életének 80. évében hazatért Teremtőjéhez. A Bokor nagy öregeinek közösségébe tartozott, akik közül már számosan várták a kapun túl: Péch Lilla, Benyhe Andi, a Hampel házaspár, Tarnai Imre, valamint hűséges társa, Éva, akitől másfél éve búcsúztunk. Verseit számos alkalommal hallhattuk, illetve olvashattuk az „Érted vagyok”-ban és a Koinóniában, s csodálhattuk azok mélységét. Egyházához, a Bokorhoz, magyarságához és családjához mindhalálig hűséges maradt. Magyar-történelem szakos tanár lévén lételeme volt a tanítás. Ezt nemcsak iskolájában tette sok évtizeden keresztül, hanem számtalan lelkigyakorlat előadójaként is.

Marci bácsitól 2015. február 20-án vettünk végső búcsút a váci Fehérek templomában, a gyászmisét követő agapén pedig vetített képes emlékezéssel végigkísérhettük életútját. A temetésén elhangzott beszéddel emlékezünk rá.

Kedves testvérek!

Dicsémi jöttem Marcit, nem temetni – hogy megfordítsam Antonius gyászbeszédének kezdetét. Szeretnék egy csokrot összeválogatni abból a sok értékből, ami Isten ajándékeként Marci testvérünk életében virágzott ki. Virágos kert volt az élete, sok tövissel díszítve; a legszebb szálakat igyekszem kiválasztani a rengetegből.

Hogyan is találkoztunk? 1979 karácsonya előtt kerültem Vácra, a Fehérek templomába káplánnak. Új helyen egy ideig elveszett az ember: sem a helyét nem találja, sem barátai nincsenek. Éppen a karácsonyi játékra készült az ifi csoport, élükön a Gyombolai fiúkkal. Azt hiszem, a Kis Herceget próbálták. Mivel a plébánián nem örvendett nagy tisztességnek a Bokor, Marciéknál próbálták. Velük én is. Akkor találkoztam Marci-val és Évával. Úgy fogadtak, mintha saját gyermekük lennének. Ez a testvéri szeretet, a család belső rendje és szeretetsugárzása egészen lenyűgözött. Átsegített a kezdeti hetek ökönyárszerű kóválygásán, és tartósan bizonyult. Éva pótmamám lett, mindnyájan pedig – valóban krisztusi értelemben – testvéreim. Kétség nem fért hozzá, hogy akik így tudnak élni és szeretni, azok közt a helyem. Az sem volt kétséges, hogy én is a közösségükhöz szeretnék tartozni. Hogy aztán '81-ben elkerültem Vácra, befogadtak a saját kisközösségükbe, amelyet Gyurka bácsi vezetett. Ennek már 34 éve. Az idő szaladt, a barátság maradt.

Most, hogy hamvai jelenlétében bemutatjuk érte a legszentebb áldozatot, tudatosan meg kell vallanunk, hogy most is köztünk van, köztünk vannak, mert Jézus velünk van, s azok is, akik Hozzá tartoznak. Illik, hogy szép verseket faragó Marci testvérünk itteni jelenlétét versben énekeljem meg:

*Az Úrban békén elaludtatak
Messzeségben keresnünk nem szabad.
Szent ige szól, hogy sebünk bekötözze:
Krisztusban vannak, vele mindörökre.
Krisztusban. Nem valahol idegenben,
nem ott, ahol álmok árnyéka lebben.
Krisztusban, aki megígérte nekünk,
hogy minden napon itt lesz mivélünk.
Krisztusban itt, Krisztusban ott. –
Felelj: Van boldogabb találkozási hely?
Nincsenek messze! Mért a fájdalom?
Itt vannak, csak a túlsó oldalon.*

(Dora Rappard)

Ott volt ő teljességgel népes családjában mint Éva hű társa és gyermekei igazi atyja. Ott volt a kisközösségben mint mérvadó és hiteles testvér; hittel teljes, határozott véleményére mindnyájan adni tudtunk, mert meggyőződésből fakadt minden szava. Míves előadásai, elmékedései sokak számára jelentettek lelki gazdagodást, iránymutatást, Jézushoz való közeledést. És ezek nem közhelyek. Sokak barátja, lelki vezetője volt.

Tudtuk, vártuk, hogy a nyári lelkigyakorlatok végén mindig meglep egy témához kapcsolódó verssel, s az nem is maradt el soha. Versei, mint egyénisége és szavai, határozottak, néha kemények voltak, mint a szépen szaladó vonat kattogása. Persze, tanárember volt. Nem csak igazat, hanem szépet is akart mondani. Mert ez illik Isten ígéjéhez és Országához, ez illik az elkötelezett ember hitvallásához. *Cantare amantis est!* – mondja szent Ágoston. Aki szeret, az dalol. Mély Isten- és emberszeretetének megnyilvánulásai voltak dalai.

Nehéz időkben, amikor gyanús szemmel néztek a kisközösségre az egyházon belül is, Vácott ilyen probléma nem volt. Marciék igaz hite, ragaszkodása az egy, szent, katolikus és apostoli anyaszentegyházhoz, elfogadottá tette közösségi munkálkodásukat. Nem külső, harcos kritikusként, hanem belső segítőként élte meg katolikus hitét. Egyházközösségében ugyanilyen hatásosan szolgált, családjával együtt.

Hogy a krisztusi hasonlóság megnyilvánuljon életében, el kellett temetnie leányát, majd oda kellett adnia egy időre Évát, élete párját. Éva temetésére érkezve ezzel jött elém: „Nagyon bűnös vagyok. Lázadoztam. Lázadozom. Csak ez az egy kérésem volt: hogy én menjek el előbb.” Vigasztaltam: „Marci bátyám, te mindig lovagias és udvarias ember voltál! Légy hát udvarias, és ereszd előre Évát!” Azt hiszem, inkább kapaszkodott belé, ha előreeresztette is!

Az Úristen pedig sokkal jobb. Éva előrement helyet készíteni. Marci meg egyre inkább ott volt, mint itt. Akinek a fele odaát van, az már maga is odaát van. „Több annak a gondolatja, mint amennyi jó falatja...” Nemcsak testi gyengesége, hanem egyre szomjasabb vágya a találkozásra is vezette el őt utolsó földi percéhez. Gondoljuk el, milyen édes találkozás lehetett az: Éva és leányuk, Marcsi – Imre bácsi társaságában – fogadja a kapuban, amely megnyílt Marci számára is! Ha most szomorkodtok, tegeye könnyűvé bánatos lelketeket az ő találkozásuknak nagy öröme! Mi is, közösség-

ge testvérkéi, a hiánya miatti szomorúságunkat az atyai házban megélt boldogságukkal akarjuk vidámmá formálni.

Mi még egy ideig itt maradunk. Jó volna bekukucskálni mostani megpihent és békességes életükbe. „Hullatja levelét az idő vén fája...” – Arany János művének, a *Buda halálának* kezdősora illik ránk. Alig több, mint egy év alatt elment Éva, Imre bácsi, most pedig Marci. „Hajt az idő, nem vár, elmegyünk mi, vének, csak híre marad meg karunk erejének.” Elmentek helyet készíteni nekünk, de amit erős karral és bátor szívvel építettek Isten országában, az velünk marad, velük együtt.

Hogy végét szakasszam, s ne legyek módfelett szószátyár, ismét egy verssel, Gárdonyi Géza buzdításával csukom rá az ajtót a múltra:

*Ne nézzetek rám borzalommal, ha meghalok –
az a halott a koporsóban nem én vagyok.
Csak hamu az, elomló televény,
a láng eltűnt. A láng: az voltam én!*

*Sorsomnak gyászán ne keseregjete,
s ne mondja a pap: „Íme, porba hullt!”
Sirassátok az árva gyermeket,
s ne a rabot, aki megszabadult!*

*S mikor a szónok a sírnál beszél,
és végül kiált: „Hát Isten veled!” –
Ne le, a sírba integessen nekem,
fölfelé nyújtson búcsúzó kezét!*

Isten Veled, és velünk is, Marci bátyám!

Podmaniczki Imre

Emlékeim a Gyombolai házaspárról

Csatárkán, a teraszon ült a már majdnem teljesen kialakult „Öregek 2” nevű közösség 1971 nyarán, amikor megérkezett a Gyombolai házaspár. Üdén, mosolygósan, még nem érve el az „öregeknek” titulált 40 éves kort. Kezdeként, szerényen, csöndben figyelték a „bölc” megnyilvánulásokat.

Nem sok időnek kellett eltelnie, hogy szinte csodálkozva figyelhettem meg szellemi-lelki fejlődésüket, apostoli elköteleződésüket.

Váci működésüket nem láthattam közelről, de tudom, hogy pedagógusi munkájuk ellenére félelem nélkül kezdtek az emberhalászat munkájához, alakí-

tottak közösségeket. Hamarosan a nyári lelkigyakorlatok tartásának állandó meghívottai lettek, a résztvevőknek egész évre szóló útravalót tarisznyázva.

Közösségünk oszlopaivá nőttek ki magukat. Szmélyiségük nemcsak fejlettségével, szeretetteljes magatartásával lett elismert a testvérek között, hanem sokszor élvezhettük Marci szellemes szójátékait, humorát, verseinek mélységét, és Éva csendes, bölcs reagálásait is.

Minden házaspárnak példát adtak egymás iránti figyelmességükkel; ahogyan Marci gyengéden Éva kezére tette a kezét, vagy tiszteletteljes kézcsókjaival, amelyeket Éva hálás pillantással jutalmazott. Szerény megnyilvánulások voltak ezek, de aki figyelte, meghatódhatott tőle.

Ahogy teltek az évek, s valóban öregekké lettünk, fokozódó betegségei egyre csendesebbé, zárkózottabbá tették Marcit, s Éva türelmes gyengédséggel kísérte minden megnyilvánulását.

Éva elvesztését pótolhatatlan úr követte Marci életében. Bár teljes hittel nyugodt volt Éva túlvilági sorsa felől, az egyedüllét teljesen megtörte.

Gyermekei és váci testvérközösségének tagjai mindent megtettek bánatának csökkentésére, a párját vesztett madarat a hiány, illetve biológiai nehézségei egyre közelebb vitték elvesztett szeretetéhez. Alig másfél évvel élte túl. Most már örök fiatalságban élhetnek együtt Isten szeretetében.

Éva, Marci! Hiányérzettel, de nyugodt, hálás lélekkel emlékezünk Rátok. Imádkoztatok értünk!

Trásy Éva

Gyombolai Márton

Gyümölcsnek lenni

*Gyümölcsnek lenni az Élet fáján...
Melyet belülről érlel a hitem,
Bilincses, görcsös harcok árán
Naponta újra elmondott igen.*

*Gyümölcsnek lenni az Élet fáján...
Érlelni részként is egész magot,
Hogy szólhasson a magnak száján:
Jövőmben az egész fa vagyok!*

*Gyümölcsnek lenni az Élet fáján...
Testvérgyümölcsnek, közös ágakon,
Ahol a gondok éjszakáján
Van, kit ölel, vagy megragad karom.*

*Gyümölcsnek lenni az Élet fáján...
Amíg a fával egy a lényegem,
Ezen az úton – lelkem álmán –
Dolgozzon bennem szív és értelem!*

*De érett gyümölcs az Élet fáján,
Nem lehetek, csak Tevéled, Uram!
Szeress, segíts és ne hagyj árván!
Követlek, Mester, szabd meg az utam!*

(1976)